

TERRITORI: La biodiversitat en el nostre municipi

T'has aturat a pensar alguna vegada quantes espècies diferents d'éssers vius coneixes i quins beneficis ens aporten?

Els aliments que et nodreixen, els teixits de la roba amb la qual et vesteixes, els medicaments que et guareixen, la llenya que t'escalfa, la fusta amb la qual estan fets els mobles de casa teva, els espais naturals que t'agrada visitar, els colors del teu jardí i, fins i tot, el paper sobre el que estan escrites aquestes paraules, tot està lligat a la diversitat biològica.

Ens trobem molt lluny del medi natural, però alhora, i sense que en siguem prou conscients, molt a prop; i sovint perdem la consciència de la importància de conservar el patrimoni natural del planeta.

recorda que...

- La biodiversitat o diversitat biològica està formada pel conjunt d'organismes vius, la varietat d'ecosistemes i també la diversitat de material genètic de la biosfera.
- La biodiversitat és un recurs natural molt valuós perquè ens proporciona béns dels quals en depèn la humanitat.
- La vegetació dels carrers o dels parcs urbans depura l'aire, atenua el soroll, crea ambients frescos i relaxants i proporciona refugi a ocells i a d'altres éssers vius.

aquest mes coneixeràs...

- Les causes de la reducció i la pèrdua de biodiversitat.
- La importància d'una gestió correcta del territori per conservar la biodiversitat.
- El paper dels espais naturals en les zones periurbanes.
- La funció de les connexions biològiques en la conservació de la biodiversitat.

Com veuràs durant les properes setmanes, un dels capítols de l'Agenda 21 està dedicat a la conservació de la diversitat biològica. Existeixen també diversos documents internacionals com el Conveni de la Diversitat Biològica (signat per la majoria d'estats del món a la Cimera de Rio, l'any 1992) i una gran varietat de convenis i tractats internacionals que tenen com a objectiu principal conservar la biodiversitat i fer el millor ús dels seus components.

L'extinció d'espècies pot tenir causes naturals, com l'alteració d'hàbitats provocada per canvis en el clima o l'impacte d'un meteorit, o bé causes provocades per activitats humanes. Activitats com la desforestació, l'agricultura industrial, l'excés de pastures per a la ramaderia, la sobreexplotació de plantes i animals, la contaminació i la destrucció d'hàbitats, la caça i la introducció d'espècies exòtiques són uns quants exemples d'accions humanes que amenacen la biodiversitat del planeta.

La conservació dels espais naturals depèn, en gran mesura, de la gestió i l'ordenació del territori. L'ocupació del territori a causa del creixement de les ciutats, de les zones industrials i de les vies de comunicació degrada i fragmenta els espais naturals del voltant de les ciutats i provoca l'aïllament d'algunes espècies. Limita, per tant, la possibilitat de gaudir d'aquests paratges i d'establir un contacte directe amb la natura.

Per tal d'aturar la disminució i la pèrdua de la biodiversitat, cal respectar cadascun dels éssers vius de la Terra i assegurar la preservació dels espais naturals on viuen, els seus hàbitats.

Cal fomentar la protecció dels espais naturals ja que milloren el benestar i la qualitat de vida de la població i són, a més, un element necessari per al desenvolupament equilibrat i sa de les persones.

ACTIVITAT: la biodiversitat en el nostre municipi

En els mapes d'usos del sòl es defineixen les àrees del territori previstes perquè s'hi desenvolupin diferents activitats, així es poden descriure zones urbanes, zones forestals, zones agrícoles, zones industrials, infraestructures, etc.

Pots trobar més informació a:

<www.diba.es/parcs/parcs.htm>

<www.gencat.es/mediamb/parcs/index.htm>

<www.gencat.es/mediamb/pn.htm>
(informació sobre patrimoni natural de Catalunya)

Associació Hàbitat
Projecte Rius
<personal5.iddeo.es/prius>

Busca el mapa d'usos del sòl del teu municipi. Pots demanar-lo a l'ajuntament, consultar el seu web o bé cercar-lo al web de la Diputació de Barcelona (www.diba.es/municipis/ajweb.asp).

A partir de l'observació del mapa fes una interpretació de com és el teu municipi:

Nom del municipi:

Tipus d'usos del sòl definits:

Ús del sòl majoritari:

Ús del sòl minoritari:

Espai urbanitzat (% aprox.):

Espai no urbanitzat (% aprox.):

Diries que el teu municipi és un territori molt o poc fragmentat? Per què?

Podeu plantejar una sortida amb la classe per comprovar sobre el terreny si l'ús del sòl que està planejat en el mapa és el que s'hi desenvolupa realment.

Recolliu les observacions realitzades a la sortida en una taula resum:

Usos del sòl del teu municipi	Observacions realitzades

Si haguessis d'avaluar la biodiversitat que hi ha en cadascuna d'aquestes zones, a quina conclusió arribaries? Per què?

Fixa't en les àrees urbanitzades, els espais ocupats per infraestructures i els espais naturals i agrícoles, i recorda el que vàrem conèixer sobre l'estructura urbana i la mobilitat, i el que hem conegut durant aquest mes sobre la biodiversitat.

- Quins avantatges i quins inconvenients creus que té la teva ciutat per viure-hi? Podeu fer una posada en comú amb la resta de companys per contrastar les vostres opinions.
- Fixa't en el mapa d'usos del sòl i digues si les taques d'àrees naturals són grans o petites i si estan connectades entre elles o bé si estan molt aïllades les unes de les altres. Si no estan ben connectades, fes una proposta de creació d'un corredor biològic que connecti els diferents espais naturals del municipi i dels municipis veïns (pots fer-ho aprofitant un curs fluvial, una zona agrícola, etc.). Fixa't si la resta de companys han arribat a conclusions similars a la teva.
- Sabries dir quines són les causes que poden fer disminuir la biodiversitat al vostre municipi i quines la poden fer augmentar?
- Quines coses tindries en compte si et demanessin que dissenyessis un parc urbà?

Per assegurar la protecció i la conservació de les poblacions d'animals, plantes i altres organismes cal protegir també els espais on viuen. Ara bé, s'ha demostrat que no és suficient protegir zones aïllades i descuidar la resta del territori. Les espècies necessiten espais naturals connectats que els permetin desplaçar-se, relacionar-se amb d'altres organismes, adaptar-se a nous hàbitats i, en definitiva, sobreviure i evolucionar.

En aquest sentit, s'estan creant xarxes d'espais naturals amb l'objectiu de connectar espais protegits, zones agrícoles i àrees encara lliures d'urbanització.

Amb aquestes xarxes, a més de permetre la connexió i preservació de diferents àrees naturals, es limita l'extensió de la urbanització pel territori.

Un exemple concret és el **corredor biològic** de L'Anella Verda Metropolitana.

<www.diba.es/anellaverda/index.html>

